

Ne le na papirju!

Počasi je stopala čez prehod za pešce, v samem središču mesta. Dolgo je čakala na drugi strani ceste, s težavo stopila s pločnika in se vrnila. In spet. Mimoidoči kot da je niso opazili, kako s strahom gleda na bele črte, po katerih bi morala prav počasi na drugo stran. In naprej. Tudi avtomobilisti je skorajda niso hoteli opaziti, škoda je zavor, bencina, avtomobila.

Ko je končno zbrala toliko poguma, da se je odločila in s počasnim korakom in strahom stopila na cesto, bi se

kmalu zgodilo najhujše. Zavora so zavilile. Le dober korak, vozilo je obstalo, za volanom pa kup neprijetnih kretenj, morda je bila izrečena marsikatera kletvica. Žalostno, si mislim.

Drugi del ceste je bil k sreči prazen in tako je le prišla na drugo stran.

»Gospod, ali mi lahko podaste roko, težko stopim na cesto in na pločnik,« je dejala s tresočim glasom in solzami v očeh. Roka se je tresla, podhrtevala. Strah, nemoč. Počasi je tik ob robu stavbe odšla naprej.

Na beli zebri so črne sledi avtomobilskih gum. Voznik je jezen odpeljal naprej, verjetno vesel, da je njegov ljubljani jekleni konjiček ostal cel.

Veliko govorimo o organizirani skrbi za starejše občane. Nekaj smo za sterjše že naredili, toda zavedati se moramo, da smo z gradnjo domov za ostarele storili še zelo malo. Ali odstopimo sedež v mestnem avtobusu, ali kdaj ponudimo roko pri vstopu ali izstopu? Pa ne samo v avtobusu, vidimo jih na cesti, v trgovini. Res je, čakajo v vrsti pred blagajno, da bi plačali. Ali je tako težko odstopiti prostor, da bi počasen korak hitreje prišel do cilja? Ne recite, da vam je nerodno, da jih ne vidite!

Okoli nas so, del našega vsakdanjika. Skrb za starejše občane ni samo v domu. To niso le na papirju zapisana določila, kaj moramo storiti za občane v jeseni njihovega življenja.

Ne potrebujemo veliko črnih in papirja; potreben je le drugačen odnos do starega človeka. Topla in prijazna beseda, včasih še tako majhna in skromna pozornost pomeni izredno veliko. Kot sončni žarek toplega pomladnega dneva. Naj ne bodo to samo lepe besede, ampak naj postanejo del življenja vseh nas, ki smo – na isti poti. Primer starke ni osamljen, nenavaden. Zgodilo bi se lahko najhujše: bele zebre in črne lise avtomobilskih zavor bi lahko prekrila vča-

sih tako grozeče živo rdeča barva. Naj bo to samo opozorilo, da bomo spremenili naš odnos do starejših prebivalcev našega mesta. P. H.

LJUBLJANSKA TURISTIČNA MAGISTRALA

Kje so naše zanimivosti

Pred leti – leta 1973 – so se na ljubljanskih ulicah pojavile rumene table, na katerih so bili označeni nekateri pomembni kulturnozgodovinski objekti – pomembni predvsem za tuje goste, ki obiščejo naše mesto, nenazadnje pa tudi za Ljubljančane, saj je med nami, priznajmo, marsikak domačin, ki je v dvomih o smeri, v kateri naj bi tujec našel nek določen objekt.

Toda nekaterim Ljubljančanom so očitno tiste rumene table z osnovnimi podatki in usmerjevalno puščico bolj malo mar ali celo v napoto! To so nam potrdili na Ljubljanski turistični zvezi, kamor smo se obrnili za informacije o turistični magistrali. Niko Jerman, tajnik Ljubljanske turistične zveze, je opisal težave, ki jih imajo pri obnavljanju teh označb. »Treba je povedati, da so se v preteklih letih nekateri ljudje mačehovsko vedli: obračali so table, kracali so po njih in brisali podatke, skratka na vse mogoče načine so se trudili, da bi jih poškodovali! Tako ravnanje ni le vse graje vredno, ampak tudi nerazumljivo!«

No, izdelan je že načrt o prenovi in nekaterih spremembah turistične magistrale. Vanjo bodo dodatno vključeni

še nekateri novejši pomembni objekti in točke, kot je na primer Gramozna jama, pa Cankarjev dom in druge. Ta plan naj bi bil uresničen nekako do maja.

»Kako ste si pravzaprav zamislili potek turistične magistrale po Ljubljani? Katere objekte in pomembne točke obsega in koliko je teh točk?«

»Kulturnozgodovinski spomeniki in nekateri splošno pomembni objekti so, kot vemo, skoncentrirani predvsem v središču mesta. Seveda jih je nekaj tudi v okolici. Z načrtovanimi spremembami in dopolnitvami bomo vključili tudi nekatere od teh. V času, ko smo prišli na zamisel o nekakšni poti od enega pomembnega objekta do drugega, ki jih obiskujejo predvsem tuji turisti, smo omahovali in tehtali nazive, ki bi bili za kaj

takega najbolj primerni. No, sprejeli smo ime, ki je v veljavi tudi v svetu, namreč »turistična magistrala«. Tako je smisel napisov na tablah in ploščah na objektih razumljiv tako domačemu kot tujemu gostu. Poleg tega so table opremljene s podobo, ki prikazuje objekt, ter z usmerjevalno puščico; pomen je torej dvojen: informativen (o nastanku in pomenu nekega objekta v zgodovini in danes) z besed in sliko, ter usmerjevalen, k naslednjemu objektu.

Žal moramo dodati, da so si turistični delavci vse to teoretično dobro zamislili, izvedba pa ni tako bleščeča. Marsikateri turist bo obupal, če ne bo »oborožen« z enim od turističnih vodičev, ki jih izdaja Ljubljanska turistična zveza.

»Koliko tabel je v Ljubljani?«

»Po vsem mestu je 120 tabel, ki označujejo približno 22 objektov. Zaradi poškodb bo potrebno samo na hišah zamisliti 30 plošč, dodati bo treba 7 novih motivov, da o drogovi niti ne govorimo...«

Cvetličar sem, kaj potem?!

Vajeni smo, da nam v cvetličarnah strežejo ženske in zato marsikdo debelo pogleda, ko stopi v prodajalno cvetja »Roža« v Nazorjevi ulici in najde za pultom mladeniča.

»Res je, da sem, poleg vajuca, edini prodajalec v naši delovni organizaciji, vendar se mi to ne zdi prav nič nenavadno. Rad imam cvetje in zato se tudi poklicno ukvarjam s cvetjem,« je Janez Pečkaj preprosto povedal, zakaj se je posvetil cvetličarstvu.

– Koliko časa že delate kot cvetličar?

»Po vrtnarsko-cvetličarski šoli v Medlogu pri Celju sem se zaposlil v vrtnariji, eno leto pa sem v prodajalni.«

Doma je iz Rovt nad Logatcem, kjer je bilo dosti priložnosti za gojenje cvetja. Najprej je pomagal svoji mami, potem pa si je še sam naredil vrtniček. Tako kovačeva kobila ni ostala bosa.

– Kakšno je delo cvetličarja?

»To ni le prodajanje, marveč je treba poznati cvetje in iz njega izdelovati raznovrstne šopke, od poročnega in žalnega do vencev in ikebane.«

– Kakšen odnos imamo Slovenci do cvetja?

»Premalo ga spoštujemo. Cvetlice naj bi bile vsakdanje spremljevalke našega življenja in ne le spremljevalke praznikov in pogrebov.«

– Po katerem cvetju kupci najraje posegajo?

»Nageljni, gerbere in iris so najbolj priljubljene rože, pri nakupu pa je zelo pomembna tudi cena.«

– Kako se pri vas pozna sta-

bilizacija?

»Tako, da ljudje manj kupujejo. Prej so, na primer, kupili pet cvetov, zdaj tri. Tudi h darilom so običajno dodali še kak cvet, zdaj zahtevajo, naj jim darila samo zavijemo.«

– Kako pa je bilo ob dnevu žena?

»No, ti časi pa se, kaže, niso dosti spremenili. Veliko smo prodali, zlasti na naročilnice. Razlika od prejšnjih let je morda bila v tem, da smo prodali več lončnic kot rezanega cvetja.«

– Se vam je kdaj kaj zabavnega zgodilo?

»Če izvzamem začudenje strank, ko me zagledajo in me imajo čisto za dekle, se v bistvu nič posebnega ne dogaja. Pač, večkrat se izkaže, kako malo poznamo cvetje. Kdaj pa kdaj kdo hoče cvetje, ki ga v tistem času ni. Zahtevajo na primer lokvanj v marcu ali oktobru.«

In Janez Pečkaj takemu kupcu pijazno pojasni, da kaj takega ni mogoče in se pri tem prav nič ne razburja, ker ve, da vsak ne more biti strokovnjak oziroma ljubitelj cvetja, kakršen je on.

A. ADAMIČ

Zaradi občutno spremenjenega prometnega režima v mestu bo zdaj potrebna tudi dvojna oznaka poti, saj je bila do sedaj skoraj enaka za avtomobiliste in pešce.«

»Kako pa so obiskovalci zadovoljni z magistralo? So kakšni odzivi našli pot do vas?«

»Turisti so zelo zadovoljni in dobivamo tudi pohvale, medtem ko so Ljubljančani očitno zvesti naši slovenski mentaliteti: ne hvalijo in ne grajajo. Naj povem, da so tudi v Zagrebu in Beogradu z nekaterimi različicami posnemali našo zamisel in uredili te magistrale.«

»Kaj pa vi sami menite o funkcionalnosti teh oznak?«

»Mogoče priznanje arhitektu Skalarju za oblikovanje teh na Bienalu industrijskega oblikovanja dovolj nazorno kaže njihovo vrednost tudi v

očeh strokovnjakov.«

»Čemu ste se odločili prav za rumeno barvo tabel in format, ki je zdaj v rabi?«

»To barvo navadno uporabljajo tudi v svetu; je dobro vidna tudi od daleč, pa tudi format je dovolj velik, da oznake opazijo na večji razdalji.«

Ta ugotovitev mogoče velja za table na drogovi, ne pa za vse tablice, nameščene na poslopih. Ne pritegnejo dovolj pozornosti, saj so včasih kar nekako skrite očem in ne pridejo popolnoma do veljave. Obiskovalec se bolj ali manj zadovolji s podobo samega objekta in se niti ne potruji priti bliže in poiskati informacije o stavbi ali kulturnozgodovinskem spomeniku. Zato bi mogoče kazalo nekoliko povečati format teh tablic in s tem bolj pritegniti pozornost.

D. VODOPIVEC

Darilo tovarišice Mare Rupena OŠ Majde Vrhovnik

V sredo, 8. aprila, smo imeli na šoli prijetno slovesnost. Obiskala nas je tovarišica Mara Rupena, članica sveta republike in podpredsednica koordinacijskega odbora za pomoč narodnoosvobodilnim gibanjem in žrtvam imperialistične agresije. Poklonila nam je darilo predstavnikov Polisaria, ki ga je dobila ob srečanju na proslavi mednarodnega dne boja proti rasnemu zatiranju v Mariboru.

Na našo slovesnost so prišli tudi predstavniki KS Gradišče in občinske konference SZDL. Darilo, ročno delo na koži, je okrašeno z zastavo, simbolom borbe in geslom Polisaria za svobodo in neodvisnost.

S skromnim darilcem so predstavniki Polisaria in Palestinskega osvobodilnega gibanja izrazili globoko in iskreno hvaležnost tovarišici Rupeni in Jugoslaviji za nesebično pomoč zatiranim narodom Afrike, ki se borijo za nacionalno neodvisnost in svobodo.

Tudi mi, pionirji, se po svojih močeh vključujemo v solidarnostne akcije z vrstniki v svetu, ki trpijo zaradi nasilja in vojne.

Zavedamo se srečnega, brezskrbnega otroštva v svobodni domovini. Poznamo strahote vojne, čeprav je nismo doživljali. Ob ubujanju tradicij NOB, nesmrtnih velikih dejanjih našega dragega Tita, oblikujemo vrednote svobode, miru, tovarištva in plemenitosti. Zato znamo prisluhniti trpljenju neznanih prijateljev v daljnem svetu.

Ko smo tovarišico Rupeno vprašali, zakaj se je odločila, da nam pokloni darilce, nam je takole dejala:

»Ker sem krajanka Gradišča, ker šola nosi ime po herojki Majdi Vrhovnik, ker pionirji in mladinci vaše šole tako zavzeto sodelujete v solidarnostnih akcijah in ker se med vami prijetno počutim, kadar me ob praznikih povabite na pogovor.«

Prelepo je bilo kramljati z veliko revolucionarko, borko in politično delavko. V začetku smo bili malce v zadregi. Toda bila je tako skromna in topla človeška, da smo se ob njej hitro sprostiti. Prepričani smo, da se bomo še kdaj srečali. Njeno darilo nam pomeni dragocen spomin in hkrati obljubo, da bomo z odprtimi srci pomagali vsakomur, ki bo potreben naše pomoči.

Pionirji Osnovne šole Majde Vrhovnik

